

ЗОРИЩА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорища ся издава всякой Петъкъ. Цѣна-та за единъ годинъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе. Спомоществованія-та трѣбва всякога да сж прѣдплатени и да ся испращатъ въ полицѣ, въ групъ или въ пощенскы тилбри (пулове) Турскы, Нѣмскы, Прускы, Русскы или Французскы, на Редакторъ-та у Американъ Ханъ въ Цариградъ.

Година 1.

ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, МАРТЪ 5, 1876.

Брой 10.

КАКВЫ ДОКАЗАТЕЛЬСТВА ИМА ЧЕ ЕВАНГЕЛИЯ-ТА СЖ БЫЛИ ДѢЙСТВИТЕЛЬНО ПИСАНЫ ВЪ ПЕРВЫЙ-ТЪ ВѢКЪ, И ЧЕ ТЪ СЖ ИСТИНСКИ-ТЪ СПИСАНИЯ НА МАТѢЕЯ, НА МАРКА, НА ЛУКА И НА ИОАННА?

Тѣзи доказателства сж толкова многобройны, щото тѣ быхъ напълнили цѣль томъ. Ный, обаче, ще дадемъ само едно съкращеніе отъ тѣхъ.

Тѣ сж два вида:

Первый-тъ видъ доказателства е отъ самы-тъ Евангелия. Самый-тъ языкъ, на който тѣ сж писаны, е едно силно доказателство че тѣ сж были писаны отъ Еврей, които сж живѣяли въ Палестинѣ прѣзъ первый-тъ вѣкъ слѣдъ рожденіе-то Христово; защото языкъ-тъ, на който тѣ сж писаны, ся е употребявалъ отъ Еврей-тъ, които сж живѣяли въ Палестинѣ, а не отъ други. Този языкъ е Гръцкы; той не е обаче чисто-Гръцкы, такъвъ какъвто ся е говорялъ въ Гръціѣ, но Еврейско-Гръцкы, такъвъ какъвто ся е говорялъ отъ Еврей-тъ, които сж живѣяли въ Палестинѣ. Той избылова въ Еврейскы нарѣчія. Извѣстно е още че този языкъ е прѣстанжалъ отъ да ся говори слѣдъ разореніе-то на Иерусалимъ и распрѣснуданіе-то на Еврей-тъ около 70-71 г. слѣдъ Р. Х. Вѣроятно е, както нѣкои учени утвърдяватъ, че никой человекъ слѣдъ смърть-тъ на Апостола Иоанна не бы можалъ да напише единъ книжъ на Евангелскый-тъ языкъ.

Явно е още отъ съдържаніе-то на Евангелия-та, че писатели-тъ имъ сж были Еврей; тѣхно-то Еврейско възпитаніе ся появява почти на всякой страницѣ. Отъ него е явно още че съчинители-тъ имъ сж живѣяли въ врѣме-то въ което за тѣзи събитія ся казва да сж случили. Тѣ споменуватъ много подробности за съврѣменны събитія отъ всякакъвъ видъ — политическы, церковны и гражданскы; и най-строгы-тъ изслѣдованія сж доказали че всички-тъ имъ подробны заблѣжки ся посрѣщатъ точно съ народно-то състояніе въ первый-тъ вѣкъ. За единъ лѣжець въ 2-ый или въ 3-ий вѣкъ не бы было възможно да говори толкова много и толкова свободно за нравы-тъ и за обычаи-тъ на 1-ый вѣкъ, безъ да падне въ погрѣшки. Никаквы такыва погрѣшки, обаче, не ся намиратъ въ Евангелия-та, и слѣдователно твърдѣ е достовѣрно че тѣ сж были дѣйствително писаны въ первый-тъ вѣкъ.

Вторый-тъ видъ доказателства е историческы, който доказва че Евангелия-та сж были писаны въ первый-тъ вѣкъ отъ Евангелисты-тъ. Не е нужно да ся поврѣщамы отъ настоящы-тъ до 4-ый вѣкъ за да изслѣдовамы прѣзъ това врѣме сществованіе-то на Евангелия-та, защото никой ученъ мжжъ не отрича че тѣ още въ начало-то на 4-ый вѣкъ сж сществовали, и въобще сж ся приѣмали и почитали за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ. Като почнемъ отъ 4-ый вѣкъ, ный можемъ да ги изслѣдовамы назадъ прѣзъ 3-ий и 2-ый вѣкъ дору до врѣме-то, въ което или нѣкои отъ Евангелисты-тъ или мнозина отъ ученицы-тъ имъ сж живѣяли още; и убѣдительно доказателства има че прѣзъ всичко-то това врѣме тѣ сж ся приѣмали и почитали за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ отъ онѣзи, които сж имали най-добъръ случай да знайтъ да ли тѣ сж были или не тѣхны списанія. Ный ще споменемъ вкратцѣ тѣзи доказателства, отъ които главны-тъ сж слѣдующы-тъ: 1) Древни каталогы; 2) Древни прѣводы; 3) Древни рѣкописи; 4) Изводи отъ Евангелия-та въ списанія-та на древни-тъ писатели; 5) Приѣманіе-то на сществованіе-то имъ и на истинность-тъ имъ отъ еретицы и отъ безвѣрники, които сж живѣяли въ първы-тъ вѣкове на Христіанство-то.

1) *Доказателство отъ древни-тъ каталогы.*

Прѣзъ 3-ий и 4-ый вѣкъ, человекы като Оригена, Евсевія, Атанасія и Иеромъ, които сж ся отличили за ученіе-то си, направили каталогы на книги-тъ, които сж ся приѣмали и почитали за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ и на Апостолы-тъ. Ако да нѣмахмы друго доказателство освѣнъ тѣзи каталогы, то тѣ щѣхъ да бждѣтъ достаточно доказателство да подтвердятъ че по-малко отъ 200 години слѣдъ смърть-тъ на Апостолы-тъ, четыри-тъ Евангелия сж ся приѣмали и почитали за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ.

2) *Доказателство отъ древни-тъ прѣводы.*

Критици-тъ ся съгласяватъ че нѣма по-убѣдительно доказателство за древность-тъ на единъ книжъ, отколкото сществованіе-то на древни прѣводы; и такова доказателство има за древность-тъ и истинность-тъ на Евангелия-та. Евангелия-та въ първы-тъ вѣкове на христіанство-то сж были прѣведены като истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ на много други языцы. Най-важны-тъ отъ тѣзи прѣводы, като доказателство за истинность-тъ на Евангелия-та, сж слѣдующы-тъ: *древній-тъ Сирійскый прѣводъ*, който е станжалъ, споредъ изслѣдованія-та на учены-тъ, въ второй-тъ вѣкъ; *древній-тъ Латинскый прѣводъ*, който е станжалъ не по-късно отъ 150 г. слѣдъ Р. Х. Тѣзи древни прѣводи доказватъ убѣдительно че въ онова врѣме, именно 150 г. слѣдъ Р. Х. и даже по-напрѣдъ, Евангелия-та сж сществовали и сж ся

приѣмали и почитали за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ.

Напоследѣкъ единъ Италянскы ученъ мжжъ, на име Муратори, открылъ въ Амброзиевѣ-тъ библиотекѣ въ Миланѣ, единъ твърдѣ старъ рѣкописъ, който доказва тоже че въ 157 г. слѣдъ Р. Х. Евангелия-та сж сществовали и въобще сж ся почитали за истинскы.

3) *Доказателство отъ древни-тъ рѣкописи на Евангелия-та, които сж сществовали и до днесъ.*

Понеже ный ще говоримъ отпослѣ за тѣзи рѣкописи, то за сега не ще дадемъ доказателства-та отъ този источникъ.

4) *Изводи отъ древни-тъ писатели.*

Повече отъ 100 писатели въ 3-ий и въ 4-ый вѣкъ ся намиратъ, на които списанія-та свидѣлствуватъ, че Евангелия-та тогава сществовали, и че тѣ сж ся приѣмали и почитали за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ. Отъ 2-ый вѣкъ има 36 писатели на които списанія-та доставятъ подобно свидѣлство. Това свидѣлство ся подтвердява отъ повече отъ 200 изводи изъ книги-тъ на Новый-тъ Завѣтъ въ съчиненія-та на нѣкои писатели отъ 1-ый вѣкъ, които сж были съврѣменници на Евангелисты-тъ и на Апостолы-тъ. Тертуліанъ роденъ въ Картагенъ 160 г. слѣдъ Р. Х.; Климентъ Александрийскый, роденъ около 150 г. слѣдъ Р. Х.; Ирней, роденъ въ Малж Азіѣ около 140 г. слѣдъ Р. Х.; Лустилъ мѣченикъ-тъ, роденъ въ Неаполь 90-100 слѣдъ Р. Х.; Поликарпъ, ученикъ на Апостола Иоанна; Игнатій, вѣроятно другъ ученикъ на апостола Иоанна и Епископъ Антиохійскый 69 г. слѣдъ Р. Х.; и Климентъ Римскый, роденъ около 30 г. слѣдъ Р. Х. — всички-тъ тѣзи, съ изводи-тъ отъ Евангелия-та въ списанія-та си, свидѣлствуватъ че Евангелия-та тогава сж сществовали, и сж ся почитали за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ.

5) *Свидѣлство-то на нѣкои еретицы и безвѣрники.*

Най-строгы-тъ противници на Евангелия-та, като Іуліанъ отступникъ-тъ въ 4-ый вѣкъ, Порфирій въ 3-ий вѣкъ, и Целзій въ 2-ый вѣкъ, не сж отрекли че Евангелия-та сж истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ.

И така ный смы въ състояніе да изслѣдовамы сществованіе-то на Евангелия-та отъ едно врѣме, въ което всеобщо ся е приѣмало че тѣ сж сществовали, отъ вѣкъ на вѣкъ дору до врѣме-то, въ което нѣкои отъ Евангелисты-тъ и мнозина отъ ученицы-тъ имъ сж живѣяли още. Явно е че не бы было възможно за человекы да сж обнародвали лъжливы списанія за истинскы-тъ списанія на Евангелисты-тъ, когато тѣзи послѣдни-тъ сж живѣяли още, безъ да ся хване измама-

та имъ. Нито пакъ е было възможно за лъжливы списанія да сж ся приѣли въобще за истинскы, безъ никакво възраженіе или преніе отъ странѣ-тъ на личны-тъ приятели и ученицы-тъ на Евангелисты-тъ.

Общо-то приѣманіе на Евангелия-та за истинскы, безъ противленіе, отъ приятели-тъ и ученицы-тъ на Евангелисты-тъ, е едно убѣдительно доказателство, че тѣ сж были дѣйствително писаны отъ тѣхъ. Ако тѣ не сж ги писали, кой ги е писалъ тогава? Никакво доказателство нѣма че другъ нѣкой ги е писалъ. Доказателства-та отъ древни-тъ каталогы, отъ древни-тъ прѣводы, отъ древни-тъ рѣкописи и отъ изводи-тъ на древни-тъ писатели, всички-тъ единогласно подтвердяватъ че Евангелия-та сж были дѣйствително писаны отъ Матѣея, Марка, Лукъ и Иоанна.

ОСВОБОЖДЕНИЕ ОТЪ СЖЩЕСТВУЮЩИ-ТЪ ЗЛИНЫ.

Человекы-тъ колкото и да различаватъ въ мнѣнія-та си за источникъ-тъ, отъ който произлазятъ злины-тъ, всички-тъ ся съгласяватъ че тѣ избыловатъ твърдѣ много, и че отъ всички-тъ задачи, които занимаватъ вниманіе-то имъ, никоя не е толкова важна, колкото задача-та, която ся относя за освобожденіе-то имъ отъ тѣзи злины. Когато, обаче, разгледамы колко много видове злины сществовать, и въ колко много отдѣленія на человекскъ-тъ дѣятельность тѣ ся простиратъ; когато разгледамы че никоя земя, колкото просвѣтена и да е, и никой чинъ колкото высокъ и да е, не сж свободны отъ вредително-то имъ вліаніе; когато видимъ че тѣ ся намиратъ еднакво подъ управленіе-то на самодержавны и на народны прѣдставители, въ палаты-тъ на богаты-тъ и въ колибы-тъ на бѣдны-тъ, въ жилища-та на учены-тъ и на невѣжы-тъ, ный не можемъ да стоимъ друго освѣнъ да възклицаемъ: кой е въ състояніе да ни каже какъ можемъ да ся избавимъ отъ тѣхъ?

Задача-та е толкова обширна и толкова заплетена, щото тя не може да ся рѣши отъ человекскъ-тъ мѣдрость. Сила-та на тѣзи злины е толкова могуща, толкова пропитателна и толкова разорителна, щото тя не може да ся побѣди отъ человекско-то могущество. Нека ся радвамы, обаче, че не е нужно за человекы-тъ да ѣж рѣшавать, защото тя е вече рѣшена отъ Всевышняго. Прѣмудрый-тъ Богъ е съзрѣлъ до колко тѣзи злины прѣобладавать, и е прѣмѣрилъ точно разорителнѣ-тъ имъ силъ. Това като е така, ный ще постѣпимъ умно, ако попытамы какъво е негово-то непогрѣшимо сщденіе за състояніе-то на нашій-тъ родъ. Той

ни го е открил въ Слово-то си. Той гласи въ него, че по причиня на съществуващи-тъ злини, човѣчески-тъ родъ е съвсѣмъ изгубенъ, и че той нѣма нито мѣдростъ-тъ нито силѣ-тъ да ся освободи отъ тѣхъ. Въ това отношение Богъ нарича мѣдростъ-тъ на човѣка глупостъ, и неговѣ-тъ силѣ — слабостъ. Той, обаче, гласи още че, ако човѣци-тъ не сѣ въ състояние да спасятъ себе си, той е въ състояние да ги спасе; и ный призовава читателъ-тъ да разгледа съ внимание сръдства-та, които Богъ открыва въ Евангелие-то Исусъ Христово, за освобождение-то на човѣци-тъ отъ съществуващи-тъ злини.

Ный ще изложимъ вкратцѣ: 1) съ какво най-много ся занимава Евангелие-то; 2) какво прѣдлага то да извърши; 3) средства-та чрѣзъ които то прѣдлага да го извърши.

Въ настоящій-тъ брой на листъ-тъ си, ный ще разгледамы само първий-тъ въпросъ, именно, *съ какво най-много ся занимава Евангелие-то?* То не ся занимава главно съ народности, защото съществуващи-тъ злини не произхождатъ отъ нѣкоякъ кой да е народность. Тѣ ся намиратъ еднакво между всички-тъ разны народы въ Европѣ, въ Америкѣ, въ Африкѣ и въ Азиѣ. Формы-тъ, подъ които тѣ ся появяватъ между образованны-тъ и варварскы-тъ народы, може да различаватъ една отъ друга, но сжщинско-то имъ естество е сжщо-то. Слѣдователно Евангелие-то Христово не ся занимава главно съ разны-тъ народности на човѣчески-тъ родъ.

Евангелие-то не ся занимава главно нито съ разны-тъ образы правления, защото главный-тъ источникъ на тѣзи злини не трѣба да ся търси въ никой отъ тѣхъ. Никакво сжщинско пълно освобождение отъ най-лоши-тъ отъ съществуващи-тъ злини не може да ся придобие чрѣзъ нѣкои гражданскы прѣобразования, колкото добры и полезны въ нѣкои отношения тѣ може да бѣдѣтъ, и за това Евангелие-то не ся занимава главно съ тѣхъ.

То не ся занимава главно нито съ разны-тъ классовѣ човѣци като богаты и сиромасы, учены и невѣжы, владѣтели и подданныцы, защото тѣзи злины не произлазятъ главно нито отъ богатство или бѣдность, нито отъ знаніе или невѣжество, и нито отъ владѣніе или подчиненіе.

Евангелие-то ся занимава главно съ всякой човѣкъ лично. То търси всякой човѣкъ, былъ той въ сѣвернѣ-тъ арктическѣ студенинѣ или въ чрѣзлѣтнѣ-тъ тропическѣ топлинѣ, былъ той между дивацы-тъ въ Африкѣ или между образованны-тъ въ Европѣ. То говори сжщо-то нѣщо на всякой човѣкъ лично каквото и да бѣде състояние-то му, былъ той богатъ или сиромасъ, благороденъ или простъ, сѣдящъ на прѣстолѣ или стѣнящъ въ робство. То изисква сжщо-то нѣщо отъ всякой човѣкъ лично, каквото и да бѣде чинъ-тъ му; и то прѣдлага на всякой човѣкъ лично, каквото и да бѣдѣтъ способности-тъ му, сжщы-тъ сръдства за освобождение-то му.

Причина-та на това е явна. Съществуващи-тъ злины не произлазятъ отъ народности или отъ нѣкои видове правления, но отъ човѣци-тъ лично. Слѣдователно Евангелие-то ся занимава главно съ личны-тъ човѣци; и понеже тѣзи злины не произлазятъ само

отъ нѣкои частны классовѣ човѣци, но отъ всички-тъ и отъ всякого, Евангелие-то ся занимава съ всички-тъ човѣци и съ всякой човѣкъ, каквото и да бѣдѣтъ способности-тъ или състояние-то му, чинъ-тъ или характеръ-тъ му. То казва на всякого: *ты си човѣкъ-тъ*, отъ когото тѣзи злины отчасти произлазятъ. Въ това Божія-та мѣдростъ е наистинѣ очевидна; защото прѣобразователи-тъ напрасно ся стараѣтъ да прѣобразуватъ общества-та и народы-тъ и да ги освободятъ отъ съществуващи-тъ злины, до тогава до дѣто тѣ не прѣобразуватъ личны-тъ човѣци, които съставляватъ тѣзи общества и народы и отъ които тѣзи злины произлазятъ; но щомъ тѣзи личны човѣци ся прѣобразуватъ, общества-та, народы-тъ и правительства-та ще ся прѣобразуватъ.

СЕДЕМЪ ОБѢЩАНІЯ ЗА СЕДЕМЪ РАЗЛИЧНЫ ПУЖДЫ.

Уморенъ ли си?

«Той дава крѣпость на ослабѣлы-тъ, и наращава силѣ-тъ на немощны-тъ. Които чакатъ Господа, ще подновятъ силѣ-тъ си; ще възлѣзѣтъ съ крыла, като орли; ще тичатъ, и не ще ся утрудятъ; ще ходятъ, и не ще ослабѣютъ» Ис. 40; 29, 31.

Гладенъ ли си?

«Ще пасе стадо-то си както пастырѣ» Ис. 40; 11.

Жеденъ ли си?

«Ще отвориѣ рѣкы на высокы мѣста, и источницы въ сръдѣ долове-тъ; ще направѣхъ пустыни-тъ водны езера, и сухѣ-тъ земѣ водны источницы». Ис. 41; 18.

«Ще изливамъ водѣ за жедный-тъ и рѣкы на сухѣ-тъ земѣ» Ис. 44; 3.

Боишь ли ся?

«Не бой ся, защото азъ съмъ съ тебе; не трепери, защото азъ съмъ Богъ твой; ще тя укрѣпѣхъ, ей ще ти помогнѣхъ; ей ще тя подпрѣ съ десницѣ-тъ на правдѣ-тъ си.

«Не бой ся; азъ ще ти помогнѣхъ» Ис. 41; 10, 13.

Смутенъ ли си?

«Ще упазнѣхъ въ свѣршенъ мирѣ непоколебимый-тъ умомъ, защото на тебе той уповае. Уповайте на Господа всѣкога, защото Господь Іеова е вѣчна крѣпость». Ис. 26; 3, 4.

«Да ся не смущава сръдце-то ви». Іоаннѣ 14; 1.

Искушаванъ ли си?

«Когато врагъ-тъ нападне като рѣка, духъ-тъ Господень ще възвыси хоругвѣ противъ него.» Ис. 59; 19.

Боришь ли ся?

«Ни едно оружїе устроено противъ тебе не ще благоуспѣе; и ще побѣдишь всѣкой языкъ, който бы ся повдигнѣлъ противъ тебе въ сѣдѣжъ.» Ис. 54; 17.

Въ каквото състояние и да си.

«Ето, на длани-тъ си ты начертахъ; твой-тъ стѣны сѣ всякога прѣдъ мене. Ис. 49; 16.

«Блажени сѣ всички, които ся на дѣватъ на него». Псл. 2; 12.

Виолемъ.

ВИОЛЕЕМЪ.

Виолемъ е село-то, което ся е отличило по причиня че Давидъ и Христосъ сѣ ся родили въ него. То бѣ въ прѣдѣлы-тъ на племе-то на Іудѣ, 6 мили на юго-западъ отъ Іерусалимъ, и вѣроятно то е прїело име-то Виолемъ, което значи *хлѣбенъ долъ*, отъ плодородіе-то на околны-тъ страны. По тѣзи причиня и древно-то му име е было Ефраѣа — *плодородна*, Быт. 48; 7. Мих. 5; 2. То бѣ прѣкрасно положено върху едно длъгнесто бърдо, 2700 крака надъ равнище-то на море-то, и е имало единъ добръ изгледъ отъ всякъ странѣ. Хлѣмове-тъ около Виолемъ сѣ были добръ обработени, и покрити съ лозя, съ смоквы, и съ миндалы; и долины-тъ около него сѣ давали изобилны жтвы съ жито. То бѣ укрѣпено отъ Ровоама, 2 Цар. 11; 6, но сравнително то е было едно незначително мѣсто, Мих. 5; 1, и не ся споменува отъ Исуса Навина или отъ Неемія между градове-тъ на Іудѣ. За него ся говори прїятно въ исторїѣ-тъ на Воазъ и Руѣ; то ся слави като мѣсторожденіе и градъ на Давида, 1 Цар. 17; 12, 15. 20; 6. 2 Цар. 23; 14—17; но най-много, то ся счита за свято за дѣто Искупитель-тъ ся е родилъ тамъ. Надъ това обычливо мѣсто водяща-та звѣзда е стояла; тамъ истинны-тъ мудреци ся поклонихъ на царъ-тъ на царіе-тъ, и тамъ дѣто Давидъ пазяше стадо-то си и славяше Бога, пѣнія-та на ангелскы-тъ ликъ ся чувахъ при рождение-то на Спаситель-тъ, Лук. 2; 8. Виолемъ ся нарича сега Бейтлахмъ и има около 3,000 жители, почти всички-тъ христїани. Половина мѣля къмъ сѣверъ е мѣсто-то, което споредъ едно прѣданіе е гробъ-тъ на Рахиль, Быт. 35; 16—20; и около 2 мили къмъ юго-западъ сѣ голѣмы-тъ водохранилища, извѣстны подъ име-то Соломоновы водоемы.

Библейско-то правило за дѣйствиє.

— Ладеславъ, единъ отъ Полскы-тъ царіе, носялъ вышгы съ себе си образъ-тъ (портретъ-тъ) на бащѣ си; и когато щѣлъ да почне нѣкое голѣмо или извѣрѣдно дѣло, той поглѣждалъ на образъ-тъ, и ся молялъ да не направи нищо недостойно за име-то на такъвъ единъ бащѣ. Така и Св. Писаніе е образъ-тъ или прѣдставленіе-то на Божїѣ-тъ воля. Човѣкъ прѣди да почне нѣкоякъ работѣ, нека да поглѣдне тамъ и да прочете що трѣба да извърши, и що трѣба да изостави.

НЮТОНЪ.

Слѣдъ Коперника и Галилея дожда Кеплеръ, Германскый астрономъ който е открилъ три-тъ важны закони на движеніе-то на планеты-тъ, наречени *Кеплерови закони*. Главный-тъ законъ на всемирно-то прїтяженіе, баче, за който той загатилъ въ крѣтъ на своѣ-тъ краткѣ Астрономїѣ, стапалъ да ся повѣри и да ся докаже отъ друго едно знаменито лице — именно отъ *Сжръ Исаака Нютона*. Пслѣдній-тъ ся родилъ въ 1642, Декем. въ Англіѣ. Слѣдъ като прїе първоначално-то си образование майкѣ си, той отишелъ въ едно прѣготовително училище, дѣто случивши-тъ му ся очудвали на неговы-механическы изобрѣтеня. Когато прѣминували празно-то си врѣме разны игры, той ся занимавалъ да прави воденички и другы машинки.

Родители-тъ му го извадили отъ училище-то и го наредили на работѣ въ чифликъ-тъ си, по той не скоро ся показалъ неспособенъ за него. Въмѣсто да надзирава работници-той отивалъ подъ нѣкое дърво да четъ вмѣсто да ся труди да продава произведенія-та, когато го пращали на тѣжище-то, той ся занимавалъ да рѣшава математическы задачи. За туй напустилъ тѣзи работѣ и на 1661 постѣпилъ въ Колегїѣ-тъ Тринити въ Кембриджъ. Прѣзъ врѣме-то додѣто учалъ въ тѣзи колегїѣ, той обрѣлъ вниманіе-то си къмъ единъ клонъ Физикѣ-тъ, който до тогава малко проумѣвалъ — именно къмъ свѣтлинѣ-тъ. Като зель едно парче работѣ съ кло, наречено призмъ, той направилъ слыше-то да грѣе върху него прѣдъ една дупчицѣ въ единъ темнѣ ставъ. Чрѣзъ този опытъ той намѣрилъ че свѣтлина-та, като прѣминува прѣзъ ставъ-то, прѣчупва ся или ся прѣгъва такъвъ начинъ, што да прѣдстави стѣнѣ-тъ единъ продължителенъ образъ, съставенъ отъ разны краски. Отъ това той доказалъ че бѣла-та свѣтлина състои отъ едно число лучы, които различаватъ една отъ друга по краскѣ-тъ си и по прѣчупливостъ-тъ си. Това открытіе е было основаніе на единъ важенъ клонъ отъ оптикѣ-тъ (наука на свѣтлинѣ-тъ и на зрѣніе-то).

На 1665 ученици-тъ отъ Кембриджскый-тъ университетъ си разотпили по причиня на единъ прихватилъ бѣлъ, и Нютонъ ся оттеглилъ въ бащиный-тъ си чифликъ. Тука той,

и да е билъ лишень отъ общи библиотекы и отъ спошенія-та си съ учены мѣжѣ, направилъ уединеніе-то си заблѣжительно чрѣзъ друго едно отъ великы-тѣ си открытія — именно чрѣзъ теоріи-тѣ си на всемірно-то притяженіе.

Единъ денъ като сѣдѣлъ въ градинѣ-тѣ си, случило си да види единъ ябълкѣ да пада отъ едно дърво, и веднага починѣлъ да испытва общы-тѣ законы, които трѣбва да управляютъ всичкы-тѣ падающы тѣла. Той наскоро открылъ че сѣща-та причина, която направила ябълкѣ-тѣ да падне на землѣ-тѣ, задържала мѣсець-тѣ и планеты-тѣ въ кругъ-тѣ имъ, и управляла съ единъ простъ, но чудеснъ силъ, движенія-та на всичкы-тѣ небесны тѣла. По този начинъ начало-то на всемірно-то притяженіе ся открыло, чрѣзъ познаніе-то на което Астрономія-та твърдѣ много е напръднѣла.

На 1667 Нютонъ ся завърнулъ въ Кембриджскій-тѣ университетъ, дѣто слѣдъ двѣ години, ся опрѣдѣлилъ профессоръ на Математикѣ-тѣ. Тука той ся отличилъ твърдѣ много въ рассказы-тѣ си върху новѣ-тѣ си теоріи на свѣтлинѣ-тѣ и на краски-тѣ. Около 1683 той написалъ главно-то си съчиненіе, подъ заглавіе: «Математическы-тѣ Начала на Физикѣ-тѣ», което обнародвалъ слѣдъ 4 години. На 1688 прѣзъ врѣме-то на Англійскѣ-тѣ Революціи, той ся избралъ да прѣдставя университетъ-тѣ си въ Парламентъ-тѣ, и сѣща-та почеть му ся повѣрила второй пѣть на 1703. Голѣмы-тѣ му услуги най-послѣ привлекли вниманіе-то на лица отличны по богатство и по вліяніе, и той ся опрѣдѣлилъ надзирателъ на Паросѣщницѣ-тѣ, една служба, въ коѣто той показалъ голѣмъ способность, и ѣзъ извършвалъ съ всеобщо одобреніе дору до смърть-тѣ си. Прѣзъ послѣднѣ-тѣ часть на живота си, той пріелъ голѣмы почести отъ всякъдѣ. Той умрѣлъ на 85 годишнѣ възраст.

Нютонъ прѣзъ врѣме-то на ученичество-то си и въ начало-то на общественный-тѣ си животъ прѣминувалъ много икономически и често бывалъ въ притѣсеніе откъмъ паричнѣ страѣ, защото приходъ-тѣ отъ чифликъ-тѣ, коѣто наслѣдилъ отъ бацѣ си, едвамъ достигвалъ за поддържаніе-то на майкѣ му и на фамліи-тѣ ѣ. При всичко това той былъ великодушень, щедръ и благодарень. Той често казалъ *че отъзи, които не сѣ давали нищо прѣди смърть-тѣ си, никога надѣло не сѣ давали.* Освѣнъ редовнѣ-тѣ си службѣ, той извършвалъ всичкы-тѣ си длѣжности въ общественный-тѣ животъ съ голѣмъ точность; той обичалъ да прави и да пріема начесто посѣщенія; той былъ скромень, чистосърдечень, радостень и привѣтливъ въ сношенія-та си съ всякого. Той прѣминувалъ празно-то си врѣме съ перо-то въ рѣкѣ, или съ единъ книгѣ прѣдъ себе си.

Характеръ-тѣ на Нютона не може да ся опише тѣй както характеръ-тѣ на обыкновенны чловѣци. Той е извъпрядно интересень и полезень за всякого, коѣто ся потруди да испыта чрѣзъ каквы срѣдства той е достигнѣлъ до едно неоспоримо върховенство надъ подобны-тѣ си. Съ единъ уметвеннѣ силъ почти свѣрхъ-чловѣчскѣ, той доказалъ движенія-та на планеты-тѣ, орбиты-тѣ (пѣтица-та) на опашаты-тѣ звѣзды, и причинѣ-тѣ на приливъ-

тѣ и отливы-тѣ на океанъ-тѣ: той издирилъ сполучливо свойства-та на свѣтлинѣ-тѣ и на краски-тѣ, за които никой прѣди него не си е даже въображавалъ; той е былъ прилѣжень, остроумень и вѣренъ тѣлкователь на природѣ-тѣ; и всичкы-тѣ му открытія коопели да изяснятъ силъ-тѣ, мѣдрость-тѣ и добринѣ-тѣ на Създателъ-тѣ. При всичко че е ималъ дѣлобокъ разумъ и обширны познанія, скромность-та му е была такава, щото той не ги считалъ за нищо; и върху това той е оставилъ единъ заблѣжительно поговоркѣ, «че нему ся виждало той да е като едно дѣте, което си събира камъчета отъ брѣгъ-тѣ, тогава когато великый-тѣ океанъ на Истинѣ-тѣ си остава неизслѣдованъ прѣдъ него.»

До сега нѣмъ прѣдставихмы на четатели-тѣ си, по единъ краткѣ и ясенъ начинъ до колкото можихмы, каква наука е Астрономія-та, ползы-тѣ отъ нейно-то изучваніе, и животъ-тѣ и поглавны-тѣ открытія въ ней на трима отличны Астрономы, именно на Коперника, на Галилея и на Нютона. Има и други отличны лица, които сѣ спомогнѣли значително за напръдваніе-то и усвѣршенствуваніе-то на Астрономіи-тѣ, като Тихо Брахе, Кеплеръ, Хюгенсъ, Халей, Фергюсонъ, Хершелъ и пр. и пр., но понеже нѣмъ не можемъ да продължавамы въ листъ-тѣ си животоописанія-та на всичкы-тѣ, нѣмъ оставамы изучваніе-то имъ на тѣзи, които ся интересувать особенно въ исторіи-тѣ на Астрономіи-тѣ. За напръдъ нѣмъ ще занимаемъ читатели-тѣ си съ животоописаніе-то на други классѣ отличны мѣжѣ.

НАУКЫ-Тѣ И АРАПИ-Тѣ ОТЪ 7-ЫИ ДО 10-ЫИ ВѢКЪ.

Както въ природѣ-тѣ така и въ Исторіи-тѣ на народы-тѣ ся съгледать постоянны измѣненія. Единъ отъ тѣзи народы, които нѣкога сѣ ся славили за уметвенно-то си развитіе и образованіе, и за политическы-тѣ си учрѣжденія, глѣдамы че тѣ слѣдъ нѣкое врѣме отпадатъ уметвенно и прѣставать да съществувать като отдѣлы и независимы; други, които нѣкога сѣ ся намирали въ съвършенно невѣжество и въ съвършенно лишеніе отъ политическы учрѣжденія, глѣдамы да ся появяватъ по-послѣ изъ ниско-то и мрачно-то си положеніе, и да очудватъ свѣтъ-тѣ съ смѣлость-тѣ си, съ неустранимость-тѣ си и съ способность-тѣ си въ придобиваніе-то на знанія. Отъ послѣдний-тѣ разрядъ е и Арабскій-тѣ народъ. Този народъ, или подобръ разны-тѣ племена, отъ които той ся състави отпослѣ, бѣхъ распрѣснати и раздѣлени по между си по свои-тѣ особенны вѣрованія и кланія на разны вещества въ природѣ-тѣ. Единъ чловѣкъ, надаренъ съ особенны качества и способности, ся появива между тѣхъ къмъ край-тѣ на 6-то столѣтіе, сполучва да ги съедини чрѣзъ вѣржъ-тѣ *исламъ*, прогласява ся за тѣхень начальникъ и водитель, и ето ти че тѣ ся подигватъ изведнѣждъ и напосватъ на всякъдѣ бляскавы и рѣшителны побѣды върху непріатели-тѣ си.

Отъ 7-ый до 10-ый вѣкъ, Арапитѣ сѣ были почти първый-тѣ народъ въ свѣтъ-тѣ и въ политическо и въ учебно отношеніе. Свѣтъ-тѣ длѣжи много на нѣкои отъ знамениты-тѣ имъ Халифы, които, като сѣ борили

прѣзъ това врѣме противъ мракъ-тѣ и невѣжество-то, които сѣ покрывали всичкы-тѣ страны на Европѣ, покровителствуваши ся науки-тѣ, писменность-тѣ и учены-тѣ.

Завоеванія-та на Арапы-тѣ починѣха подъ Халифство-то на Абу-Бекръ, прями-тѣ наслѣдникъ на Пророкъ-тѣ, чрѣзъ подчиненіе-то почти на цѣлѣ Сиріи и на единъ часть ота Персіи, коѣто до тогава е была недостижна за Римскы-тѣ оръжия. Тѣ ся продължаваха подъ Халифство-то на Омара, истинскый-тѣ основатель на политическѣ-тѣ силъ на Арапы-тѣ, коѣто зѣтитѣ-тѣ Емиръ-юл-Мюменинъ (Князь на Вѣрующы-тѣ), и завоева Палестинѣ, Египетъ, Персіи и островы-тѣ Кипръ и Родосъ.

Подъ Халифство-то на Валидѣ I тѣхно-то владѣніе ся распространи още повече въ Азіи и въ Африкѣ. Завоеваніе-то имъ на Египетъ и по-послѣ на всичкы-тѣ сѣверны области на Африкѣ дору до Океанъ-тѣ, направи ги да поревнуватъ красны-тѣ и плодоносны-тѣ приморскы области на Испаніи. Тѣ възохъ въ послѣднѣ-тѣ подъ прѣдводителство-то на Тарика, Абюзара и Муса. Първый-тѣ отплавалъ при полы-тѣ на горѣ-тѣ Калпе, коѣто ся нарекла на негово-то име *Джебель-юл-Тарикъ*. Това име, обаче, относѣ ся испорчило на Гибралтаръ, и ся спазило и до днесъ. Слѣдъ нѣколко биткы, Арапитѣ быдохъ побѣдителн. Тука тѣ зехъ име-то *Маавры*, което, споредъ нѣкои, произлазя отъ Арабскѣ-тѣ думѣ *Магребъ* (западъ), а споредъ други — отъ областъ-тѣ Мавританія въ Африкѣ, отдѣто тѣ прѣмнѣхъ въ Испаніи. Арапитѣ, които бѣхъ потеглили къмъ Истокъ, ся нарекоха *Сарацини*, име, което, споредъ нѣкои, произлазя отъ араб. думѣ *Шаркъ* (истокъ), а споредъ други — отъ араб. думѣ *сахра* (пустыня).

Владѣнія-та на Арапы-тѣ въ врѣме-то на Халифство-то въ Кордовѣ бѣхъ почти толкова значителны колкото Римскы-тѣ, защото тѣ ся простираха отъ Атлантическый-тѣ Океанъ до рѣкѣ-тѣ Индѣ. Тѣ имаха за граници, на югъ, пустыни-тѣ на Африкѣ, и прѣдѣли-тѣ на Индійскый-тѣ Океанъ; въ Европѣ — Пиренейскы-тѣ планины и Сръднѣ-земно-то Море; и въ Азіи — Кавказкы-тѣ планины и Каспійско-то море. Въ това сѣщо-то врѣме Арапитѣ бѣхъ достигнѣли до най-голѣмѣ-тѣ си силъ и до върхъ-тѣ на слава-тѣ си чрѣзъ завоеванія-та си и чрѣзъ успѣхъ-тѣ си въ науки-тѣ.

Имена-та *Харунъ-юл-Рашидъ* и *Ел-Меймунъ* сѣ най-бляскавы-тѣ между Халифы-тѣ въ Багдадѣ. Първый-тѣ е былъ съврѣменикъ и пріятель на Карла Великый (800), когото той пратилъ нѣкои подароцы, неизвѣстны до тогава въ Европѣ. Той е былъ пріятель на учены-тѣ, и е спомогалъ всячески за напръдкъ-тѣ на науки-тѣ и на искусства-та. Второй-тѣ оставялъ поеты-тѣ, философы-тѣ, лѣкари-тѣ и учены-тѣ да прѣбывавать въ палатъ-тѣ му. Той самъ познавалъ Математикѣ-тѣ и Астрономіи-тѣ. Той въздигнѣлъ на всякъдѣ въ владѣнія-та си училища и академіи. Въ негово врѣме Багдадъ е былъ сръдоточіе на науки-тѣ. Въ Самаркандѣ е имало една обсерваторія (кула за астрономически наблюденія), нѣщо, за което Европейци-тѣ пѣмаха ни най-малко понятіе въ оново врѣме.

Халифы-тѣ въ Кордовѣ тоже покровителствуваши науки-тѣ и искусства-та. Тѣ въздигнѣли много първоначалны и высши училища, въ които едно голѣмо число ученици отъ Европѣ пріели образование-то си. Онова което прави честь на нѣкои отъ источны-тѣ и западны-тѣ Халифы е, че тѣ при завоеванія-та си обръщали голѣмо вниманіе къмъ обработваніе-то на Арабскѣ-тѣ писменность и къмъ усвоеніе-то на науки-тѣ и искусства-та отъ другы-тѣ народы, съ които тѣ сѣ дохождали въ стѣрикосновеніе. Нѣма съмнѣніе че тогавашна-та Арабска писменность е была произведеніе отъ Гръцкѣ-тѣ и Индійскѣ-тѣ.

Арапитѣ обичали най-много Математикѣ-тѣ, Астрономіи-тѣ, Химіи-тѣ, Ботаникѣ-тѣ и Медицини-тѣ. Ако и да сѣ заели цифры-тѣ отъ Индійцы-тѣ, тѣ сѣ ги принесли за прѣвъ пѣть въ Европѣ, и за това ся наричатъ и до днесъ арабскы цифры. Самы-тѣ думы *алгебра*, *алманакъ*, *алхимія* сѣ достаточны да покажатъ че тѣ сѣ, които сѣ вѣвели Математикѣ-тѣ, Астрономіи-тѣ и Химіи-тѣ въ Европѣ. Тѣ, по причинѣ на обширны-тѣ си завоеванія, запознаха послѣднѣ-тѣ съ още единъ наукѣ твърдѣ малко позната ней — именно съ Географіи-тѣ.

Арапитѣ сѣ ся отличавали въ промышленность-тѣ и въ художества-та, които не сѣ были извѣстны до тогава въ Европѣ. Тѣхны-тѣ климы и тѣхны-тѣ матеріи обшиты съ снѣгъ и съ сѣрмѣ, тѣхны-тѣ копринены платове и тѣхны-тѣ издѣлія отъ стоманѣ (чиликъ) и отъ мѣшны сѣ красели за дълго врѣме тържища-та по извѣстны-тѣ до тогава свѣтъ. Тѣ сѣ ся славили и за Архитектурѣ-тѣ си, коѣто е имала свои особенны черты. Общы-тѣ имъ зданія, ако и выкашно просты, отвѣтрѣ сѣ были великолѣпно украсены съ злато и съ сѣкпоцѣнны камыни. Нѣкои отъ тѣхъ ся съхраняватъ и до днесъ въ Испаніи.

Европа длѣжи още на Арапы-тѣ вѣтрены-тѣ воденицы, праваніе-то на баруть-тѣ, на шекеръ-тѣ и на книгѣ-тѣ отъ памукъ, прѣваряваніе-то на спиртове, отдѣто е усвоила и думѣ-тѣ имъ *аламбикъ*. Тя имъ длѣжи още праваніе-то на много лѣкове, и упо-трѣбеніе-то на машиѣ-тѣ, на камфорѣ-тѣ (кефире), на равенъ-тѣ, на живакъ-тѣ и пр. и пр.

Накѣсо, додѣто христіанска Европа прѣзъ сръднѣ-тѣ вѣкове, именно отъ 7-ый до 10-ый вѣкъ, ся е намирала въ мракъ-тѣ на невѣжество-то и суетвѣріе-то, Исламизмъ-тѣ, коѣто бѣше ся распространилъ прѣзъ това врѣме и въ три-тѣ части на свѣта, т. е. въ Африкѣ, въ Азіи и въ Европѣ, отличавалъ ся по писменность-тѣ, по философиѣ-тѣ, по науки-тѣ, по искусства-та и по промышленность-тѣ. Градове-тѣ Багдадъ, Самаркандъ, Дамаскъ, Каиръ, Гренада и Кордова, които сѣ были подъ негово управленіе, сѣ цвѣтели въ всяко отношеніе и сѣ ся считали за сръдоточія на уметвенно-то развитіе.

Ученіе-то е най-добро-то облачаніе на капиталъ. — Франклинъ, като говори за ученіе-то казва: «Ако единъ чловѣкъ испразни кесіи-тѣ си въ главахъ-тѣ си, никой не може да му ѣзъ земе. Облачаніе-то на капиталъ-тѣ въ познанія вышѣгы плаща най добръ-тѣ лихва.»

ПОЛИТИЧЕСКИЕ НОВОСТИ.

ТУРЦИЯ.

Понезе напоследък едно заявление от няколко Сърбски мятежници се е случило на Турско-Сърбски граница, Царско-то Правительство решило да събрѣдоточи голѣмъ войскъ въ Нишъ и въ други мѣста въ Боснаж покрай Сърбскъ-та граница. Споредъ *Басиретъ*, Ахмедъ Еюбъ Паша, начальникъ-тъ на тѣзи войскъ, който ся намиралъ въ Видинъ, щѣлъ да ся завърне незабавно въ Нишъ.

Басиретъ казва че число-то на войскы-тъ, което е было повыкано на оржіе отъ почуване-то на Херцеговинско-то възстание на самъ е 270,000.

Диганіе-то на редицы-тъ отъ Малж Азіи ся продължава. Прѣзъ послѣдні-тъ 10 дни нѣколко баталіона сж пристигли вече тука. Тѣзи новы войскы щѣли да ся испратятъ за Боснаж, за Манастиръ и за Шкодрж.

Минжа-та Сжбота, Г-нъ Магазинович, Сърбскій-тъ Прѣдставитель, званично объявилъ не Портж-та, че той е упълномощенъ отъ Правительство-то си да опровергае слухъ-тъ, че Сърбія ся приготвяла за бой. Никаквы укрѣпленія не сж ся въздигали, нито пакъ въоръжаванія сж ставали отъ Сърбско-то Правительство, и този слухъ вѣроятно е произлѣзълъ отъ статистикъ-та, която става ежегодно прѣзъ пролѣтъ-та съ цѣль за напневаніе-то на новы войнцы.

ВЪЗСТАНИЕ-ТО ВЪ ХЕРЦЕГОВИНА.

Отъ послѣдні-тъ телеграмы ся види че възстание-то зема нѣкакъ си новъ погикъ. Прѣди 10-на дни е имало едно доста важно сраженіе при Любичкѣ между царскы-тъ войскы и възстаницы-тъ. Послѣдні-тъ сж были разбиты пѣрвый-тъ день, и на вторій-тъ день ако и да сж были присѣднени съ новы възстаницы, тѣ пакъ сж были разбиты.

Отъ минжлий-тъ четвъртъкъ насамъ слухове ся прѣскачъ че и други по-новы сраженія сж ся случили между царскы-тъ войскы и възстаницы-тъ. Едно отъ тѣзи сраженія е было при Мурадовицѣ, за дѣто ся казва че войскы-тъ были надвты и че възстаницы-тъ имъ отнели 6 топове. Тѣзи слухове причинихъ едно значително спаданіе на фондове-тъ въ борж-та въ Галатѣ. В. Порта, обаче, ги искаря лъжовны, и Управитель-тъ на Нисалище-то на Печать-тъ е съобщилъ слѣдующе-то на мѣстны-тъ Европейскы вѣстници:

«Селимъ Паша, като отивалъ да снабди Оранско съхранъ за 3 мѣсяца, посрѣщилъ ся отъ възстаницы-тъ близо при Гачко, но той ги разбилъ безъ никаквж мжнотіиж.

По-послѣ Писалище-то съобщило и слѣдующий-тъ телеграмъ съ датж отъ 27 Фев. отъ Турскій-тъ Консулъ до Министъръ-тъ на Иностранны-тъ Дѣла:

Селимъ Паша, слѣдъ като прѣдалъ 20,000 човалы брашно въ Пивж, на връщаніе-то си, посрѣщилъ ся отъ възстаницы-тъ близо при Мурадовицѣ, които го заобыколили отъ всѣхъ странж. Той ги отбѣспалъ и имъ нанесълъ значителны загубы, когато загубы-тъ на войскъ-та сж были твърдъ малкы. Посрѣдъ сѣбгъ-тъ, който былъ повече отъ 6 крака дълбокъ, войскы-тъ сж ся были сполучливо и сж ся завържили въ Гачко, слѣдъ като сж извършили опасно-то си дѣло. И Паша-та тоже пристигналъ въ Гачко. Побѣдоносн-тъ выкове отъ страна-та на възстаницы-тъ сж безосновни.

Единъ телеграмъ отъ Пещѣ отъ 27 Фев. казва че Г-нъ Тица, Унгарскій-тъ Главенъ Министъръ, въ едно събраніе отъ Унгарскъ-та свободолюбивж партіиж, ся изразилъ върху Источний-тъ въпросъ така: «Нота-та на Контъ Андраши не обежа никакво намѣсаніе въ работы-тъ на Турціиж. Той е направилъ съ лежъ едикъ услугъ на на Европж въ ползж на общій-тъ миръ. Сега остава на Сърбско-то Правительство да избѣгне опасны случайности, и да не ся противи на волѣж-та на Европж».

Другъ единъ телеграмъ отъ 28 Февр. дава отговоръ-тъ на Контъ Андраши върху този прѣдмѣтъ, който е слѣдующий-тъ: «Азъ считамъ примиреніе-то на възстанж-ли-тъ области, и пенамѣсаніе-то на Сърбіиж, за твърдъ вѣроятны, но ако противно-то ся случи, то не слѣдва че такава една погжнка отъ странаж на Сърбіиж бы смутила споразумѣніе-то върху този прѣдмѣтъ между Европейскы-тъ Силы».

Единъ телеграмъ отъ Виенж отъ 29 Фев. казва че Любобратичъ, бывший-тъ главатаръ на възстаницы-тъ, ся запрѣлъ отъ Австрійскы-тъ власти на Далматинскъ-та границж.

Единъ телеграмъ отъ Рагузж отъ 1-ый того казва: Мнозина чуждестранници, които помагали на възстаницы-тъ, ся запрѣхж отъ Далматинскы-тъ власти на границж-та. Една Холандска Г-жица, която была дѣйствителенъ членъ отъ възстаническж-та пропагандаж, ся изгонила изъ Рагузж и ся завържила въ Холандіиж».

РУСИЯ.

Нѣкон Рускы телеграмы, обнародваны въ Европейскы-тъ вѣстници, като споменувать за 21-годишно-то празнуваніе на въцаряваніе-то на Рускій-тъ Императоръ Александръ II, казвать че при въскачаніе-то му на Прѣстоль-тъ, Руссія имала 2 миллиарди рубли дългове, 200,000,000 рубли приходи, 974 километра желѣзны патица и 144 рѣчны парадпуды. Отъ другж странаж, простолодіе-то е было въ робство, и не е имало право да притяжава недвижими имущества; народно образование не сжществувано; правосжіе-то е было злѣ уравливано. Днесъ, обаче, благодареніе на настоящій-тъ Царъ, въ Руссіиж сж станали голѣмы прѣобразованія въ правосжіе-то, като сж ся въвели откровенны-тъ сждлици, наречены *дѣстори* и адвокаты-тъ; тамъ има сега 22,000 пѣрвоначалны училица; робство-то ся е унищожило; право-то за притяжаніе на недвижими имущества и за гла-соподаваніе ся е дало на простолодіе-то; тамъ има вече 18,414 километра желѣзны патица, и 2,079 километра, които ся правятъ сега; 700 парадпуды и 2,500 торговскы корабі; приходи-тъ и възлазять до 570,000,000 рубли. За земж-та, даденж на освобождены-тъ селяны, Руско-то Правительство платило 500,000,000 рубли и за желѣзницы-тъ 550,000,000 рубли. Цѣла-та сумма на новы-тъ разноскы ся въскачва до 2 миллиарда рубли, които съ прѣдшны-тъ дългове ставать 4 миллиарда рубли. При всичко това дългове-тъ на Руссіиж сж сега само 300,000,000 рубли повече отколкото тѣ сж были прѣди 21 години. Такыва сж добриня-тъ, които Александръ II е направилъ за Руссіиж, като ся трудилъ да испълни послѣдны-тъ желанія на бащж си, да упазитъ общій-тъ миръ, и да направи народъ-тъ си честитъ и благоденственъ въ всяко отношеніе.

Прѣди нѣколко седмицы бѣхмы явили подчиненіе-то на Хаиство-то въ Хокаидѣ отъ Рускы-тъ войскы. Това Хаиство сега ся присѣдинило на Руссіиж, и Генералъ Скобеловъ ся опрѣдѣлилъ за неговъ управитель. То ще ся нарича Ферганъ. Жители-тъ му ся виждать да сж задоволни отъ ново-то положеніе на работы-тъ.

АНГЛИЯ.

Англійско-то Правительство отказало да назначи единъ комисаритъ за новж-тъ Египетскж Народнж Банкж по желаніе-то на Хедивъ-тъ. За причинж-та на това му отказаніе ся казва да е страхуваніе-то му да ся мѣси твърдъ много въ Египетскы-тъ работы.

Англійскій-тъ Парламентъ откато е гла-соподавалъ за пары-тъ за акціи-тъ на Суезскій-тъ Каналъ, занимавалъ ся съ разискваніе-то на прѣдмѣтъ-тъ за титлж-та, която трѣбва да ся даде на Царицж-та въ знакъ на господаруваніе-то ѣ надъ Индіиж; още и съ въпросъ-тъ за положеніе-то което трѣбва да ся земе отъ Англійскы-тъ Чиновници къмъ роботы-тъ, които гърсятъ при-бѣжице въ Правителственны-тъ корабы.

РАЗНЫ НОВОСТИ.

Джеветъ Паша, Министъръ-тъ на Прѣвосжіе-то, на патя си за Едрене, спрѣлъ ся въ Чорлу и ся разговарялъ съ тамкашны-тъ пѣрвенцы върху прѣдмѣтъ-тъ за избирания-та на членове-тъ въ меджлисы-тъ. Послѣдні-тъ го помолили отъ странж-та на народонаселеніе-то да нареди цото за напредъ да плащать десятокъ-тъ си на половинж съ пары и на половинж съ произведенія-та сп. Тѣ му ся оплакали още за дѣ-то лира-та въ Цградъ и въ Родосто мнужала отъ 130—136 гроша, а пакъ въ Чорлу отъ 104—105 гр. Той ся посрѣщилъ съ голѣмы почести на Едирненскж-та стасіонж отъ Правителственны-тъ чиновници и отъ начальцы-тъ на Христіанскы-тъ общины.

Министъръ-тъ на Финанци-тъ (Малие Назжрж) пратилъ едно писмо до Отоманскж-та банкж въ което извѣства на Управител-тъ ѣ че бейликъ-тъ (данокъ на овцѣ-тъ), гюмрюшкы-тъ даждія, часть отъ десятокъ-тъ и часть отъ областны-тъ даноцы сж ся отдѣлили за исплащаніе лихвж-та на Правителственны-тъ дългове, включително и Египетскій-тъ данокъ.

Тѣзи дни 3 Американскы корабі донесли пушкы за Правительство-то. Прието-то число пушкы до сега е 260,000, което е само половина-та отъ поражено-то,

Съкровищникъ-тъ на Варненскій-тъ гюмрюкъ злоупотрѣбилъ 70,000 гр., и за това той ся турилъ въ затворъ.

Турскій-тъ вѣстникъ *Сабахъ*, който е починжлъ да ся издава минжа-та седмица, употребява прѣпинателны-тъ знакове. Това е едно нововведеніе въ Турскій-тъ языкъ.

Отъ нѣколко врѣме на самъ около Багдадъ ся е появило чума. Казвать че всякой день мрѣли по 4—5 души. Тя не излязала обаче въпъ отъ границы-тъ на това окржжіе.

Г-нъ Смитъ, който ся испраща отъ Англійскій-тъ Музей да продължава изслѣдованія-та си на Ниневійскы-тъ стараны, заминж тѣзи дни прѣзъ Цградъ, като се съ себе си и единъ Българинъ, на име Петръ Матеевъ, за тѣмачъ. Главна-та цѣль на Г. Смита е да издиритъ остаткы-тъ отъ царскж-та библиотекаж, на коѣкыта табличцы-тъ съ іероглифическы писмена, които той бѣше открьлъ по-прѣди, доставять твърдъ интересны свѣдѣнія относительно за Вавилонскы-тъ и Ассирійскы-тъ прѣданія за Сътвореніе-то свѣтъ-тъ и за потопъ-тъ. Порта-та му дала единъ ферманъ чрѣзъ който му ся позволява да продължава изслѣдованія-та си за двѣ години.

Американскій-тъ посланникъ въ Англииж ся обвинилъ че продалъ влияніе-то си въ ползж на едикъ рударскж компаніиж, койкыто напоследъкъ фалирала; и ако той може бы да е невиненъ въ това, дажъ си оставкж-та и ся завържилъ въ Америкж за да докаже невинность-та си.

Единъ приятель отъ Габрово ни бѣлжжи че на 19-ый минжлаго новий-тъ имъ Каймакаминъ Г-нъ Юрданчо Ефенди пристигналъ въ градъ-тъ имъ и занелъ службж-та си. Той прибавя че това убѣдило народонаселеніе-то, че Правительство-то е твърдо рѣшило да приложи Высокий-тъ Царскій Ферманъ, и че то иска да испълни праведны-тъ желанія на миролюбивий-тъ Българ. народъ. Той ни приключва въ писмо-то си и едно прошеніе отправено на новий-тъ имъ Каймакаминъ, на което съдържаніе-то е слѣдующе-то:

До Н. Благородіе Габровскій Каймакаминъ.

Покорна Прозба.

Ваше Благородіе!

Ний жители-тъ отъ Градъ-тъ Габрово, вѣрни Поданици на Н. Имп. В. Султана, извѣстни, че лаждіе-то на бидель-тъ ся искало и за напредъ въ количество, съобразно съ минало-годишна-та стойность, по поводъ на това, Покорни-тъ Ви поданици поднасятъ най-смпренно настояще-то си Прошеніе.

Понезе народно-то желаніе по отношеніе на бидели-тъ биде искавано съ прошеніе

къмъ Славно-то Царско Правительство и оговоръ-тъ, който ни ся даде отъ Министе-ство-то на Вышши-тъ дѣла чрѣзъ Духвпо-то ни Началство, че този въпросъ положилъ вече на разискваніе, то, до ка-му ся даде окончателно рѣшеніе, Ваши-покорни молятъ да платятъ това даждіе саж за 1876 г. въ количество съгласно съ не-вонздаденія Царскій Ферманъ, т. е. по *двай-сятъ и седмъ гроша и трійсятъ и де-пари, № 27 4/5 гр.* събирани отъ двайсятъ до чтиридесять годишна възрасть.

Ваши-тъ Покорни, като изьявувать жела-ніе-то си, при това просятъ и ваше-то бла-говоленіе.

Габрово, 26-й Фев. 1876 г.

Г-нъ Ал. Х. П. Петковъ отъ Г. Орѣховицж благоволи да подари три-поло-годишны теченія отъ Сед. Зор-ницж, едно за село Доленъ (Неврокоп-ско), едно за село Стѣновецъ (Търнов-ско) и едно за Учен. Друж. «Любовъ» въ Г-Орѣховицж.

Г-ца Анастаска Х. Иванова, ученичка на Главно-то Дѣвическо Училище въ Видинъ, подарява едно годишно теченіе отъ Зорницж на Бѣл. Дѣвическо училище въ Орта-Кюй, Цариградъ.

ИЗВѢСТІЕ.

Всичкы-тъ настоятели на Седми-циж-таж Зорницж, които сж приели по-вече листове отъ 3-тж ѣ брой отъ колкото имъ сж нуждни, (ся умоля-ватъ да ни вържатъ излишны-тъ по-скоро. Щомъ ги приемемъ, ще имъ внесемъ пощенскж-таж разносжж.

ПОСЛѢ ДНИ ТЕЛЕГРАФИЧЕСКЫ ДЕПЕШИ

Парижъ, 26 Февр. — Новый-тъ Кабинетъ ся съставилъ така както слѣдва: Г-нъ Дюфоръ Министъръ на Правосжіе-то, Ле-онъ Сей — на Финанци-тъ, Дукъ Декаль — на Иностранны-тъ Дѣла и Генералъ де Сисей — на Войнж-таж ще задржать служ-бы-тъ си. Новы-тъ Министри сж слѣдую-щы-тъ: Г. Рикардъ на Вжтрѣшны-тъ Дѣ-ла, Адмиралъ Фуришонъ на Мореплаваніе-то, Г. Кристофъ на Общы-тъ Сграды, Г. Тей-серанъ де Боръ на Земедѣліе-то, и Г. Ва-дингтонъ на Народно-то Просвѣщеніе.

Парижъ, 2 Мартъ. — Ново-то Мини-стерство обнародвало едикъ опрѣдѣленж Републиканскж программж. Тя прѣпоржчва на всичкы-тъ чиновницы да уважавать Репуб-ликанско-то Правленіе и да му ся покор-яватъ.

Віена, 2 Мартъ. — Бурса-та е на спа-даніе и особенно акціи-тъ на Румелійскж-таж желѣзницж спадать значително по при-чинж на спаданіе-то имъ въ Парижъ.

ИЗВѢСТІЕ.

Печатница-та на Д. Ара-міана има, освѣнъ разны видо-ве отъ Французскы, Гръцкы, Турскы и Арменскы буквы, и Българскы едры дребны и кра-сивы. Тя печата вѣстници, книги (учебници, романы и пр.), билеты, полицы, дружественны распискы, извѣстія, и др. т. украсены съ цвѣтя. Условіа-та ѣ за печатаніе сж умѣренны.

Издава ся отъ Американско-то Еван-гелско Общество.

Редакторъ Т. Л. Байнгтонъ.

Въ печатницж-та на Д. АРАМИАНА Агоплянъ-ханъ № 12.